

ons

magazine voor senioren

NUMMER 12 | DECEMBER 2021
RAYON 1

— REPORTAGE —

**Met KBO Schaijk
op de Spido door
Rotterdam**

— INTERVIEW —

**Corrie van Brenk over
Win-Win-project:
'Fantastisch idee om
mbo-studenten aan
lokale senioren-
verenigingen te
verbinden'**

— REPORTAGE —

**Wmo-
cliëntondersteuners
aan het woord: 'We
kunnen een groot
verschil maken'**

Portretten
**Oliebollenactie KBO
De Herfstzon: 'Wat een
leuk gebaar'**

Interview
**Journalist John van
Zuijlen schreef boek
over 250 jaar Brabants
Dagblad**

JAARGANG 11 NR. 12 - 2021

Ons is een uitgave van KBO-Brabant en wordt
11 keer per jaar bezorgd bij de 125.000 leden.

Op www.kbo-brabant.nl kunt u de *Ons* laten voorlezen.
ISSN 2211-5277

REDACTIE KBO-BRABANT

Jacqueline Cuppers, Truus Noij, Wilma Schrover

REDACTIEADRES

Postbus 3240, 5203 DE 's-Hertogenbosch
(073) 644 40 66, ons@kbo-brabant.nl

CONCEPT EN REALISATIE

www.mooimag.com, Pauline Mulder (mooi mag.),
Susanne Mullenders (mooi mag.), Marike Ooms

VORMGEVING

Grafisch bureau Brust, Remco Brust,
Michelle Uit de Weerd - Leemkuil, Ilse Vesters

ADVERTENTIES

SGNM, Richard Onnes, richard@sgnm.nl,
Marsha Martens, marsha@sgnm.nl, (085) 003 04 47

KBO-Brabant draagt op geen enkele wijze
verantwoordelijkheid voor advertenties/bijsluiters in *Ons*.

DRUK EN AFWERKING

Habo DaCosta

LIDMAATSCHAP

Indien u een lidmaatschap bij de KBO in Brabant
wilt aangaan of opzeggen, dan kunt u terecht bij het
secretariaat van uw lokale KBO-Afdeling. U vindt de
adresgegevens op www.kbo-brabant.nl

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvuldigd en/of
openbaar gemaakt zonder KBO-Brabant daar vooraf van
in kennis te stellen. Het toesturen van foto's en teksten
impliceert toestemming tot publicatie in *Ons*. Toegestuurde
foto's en teksten worden niet automatisch geplaatst.

www.kbo-brabant.nl

www.facebook.com/kbobrabant

[@kbo_brabant](https://www.instagram.com/@kbo_brabant)

De aanhouder wint, toch?

Gestegen huurprijzen, duurdere energie, aanvullende pensioenen die sinds 2008 al ruim 20 procent aan koopkracht verloren hebben. Geen opwekkende geluiden zo aan het eind van het jaar. De oorspronkelijke doelstelling van ons pensioenstelsel - ervoor zorgen dat mensen hun levenswijze na pensionering kunnen voortzetten - wordt niet meer bereikt; veel gepensioneerden zijn nu armer dan toen ze werkten.

Hoe heeft het zo ver kunnen komen in een land met relatief het grootste pensioenvermogen ter wereld? Onze handelsgeest en spaarzaamheid gaan terug tot diep in de zeventiende eeuw. Hollandse obligaties waren de eerste internationaal erkende financiële producten, de Amsterdamse aandelenbeurs is de oudste ter wereld en de VOC de eerste beursgenoteerde onderneming. Een toenmalige minister-president, destijds nog toepasselijk genaamd 'Raadspensionaris' Johan de Witt, was een van de eerste moderne actuarissen in de wereld. We hebben een reputatie en traditie hoog te houden op financieel-economisch vlak. Maar waar het onze hedendaagse troefkaart betreft, ons pensioenstelsel met bijna 2.000 miljard aan gespaard vermogen, zijn we al twaalf jaar de weg kwijt.

Het is een grote uitdaging gebleken om aan Nederlanders duidelijk te maken dat ze te veel hebben gespaard. Een nog grotere uitdaging is om duidelijk te maken dat het te veel gespaarde geld eigenlijk best uitgegeven kan worden. Dat gaat bijna tegen onze natuur in. Maar pensioenexpert Rob de Brouwer legt het uit. En niet alleen dat, hij weet in zijn nieuwste boek *Het pensioendrama ontrafeld; waarom je te veel spaart en te weinig krijgt* ook nog eens haarfijn uit te leggen dat dit geld moet toevallen aan degenen die het bij elkaar sparen en hebben gespaard. Hoe logisch dat voor ons ook klinkt, De Brouwer doorbreekt hiermee vakkundig een actueel politiek taboe dat nooit een taboe had mogen worden. Het was me een eer om als voorzitter van KBO-Brabant zijn boek overhandigd te krijgen tijdens een studiemiddag van de stichting Sociale Christendemocratie op 6 november jongstleden. Die eer kwam ons toe als 'meest strijdvaardige seniorenvereniging op pensioengebied', aldus de auteur. Vanzelfsprekend gaan

wij door met onze strijd en gelukkig krijgen we daarin steeds meer medestanders.

Ik wens u een zalig Kerstmis en een gelukkig en vooral gezond jaar toe.

Leo Bisschops, voorzitter

20

ONS BELANG

20/ *Drie Wmo-cliëntondersteuners aan het woord: 'Het voelt goed om te kunnen helpen'*

26/ *Win-Win-project: mbo-studenten lopen stage bij lokale seniorenverenigingen*

34/ *Personenalarmering: de mogelijkheden en functionaliteiten op een rij*

16

26

MENSEN

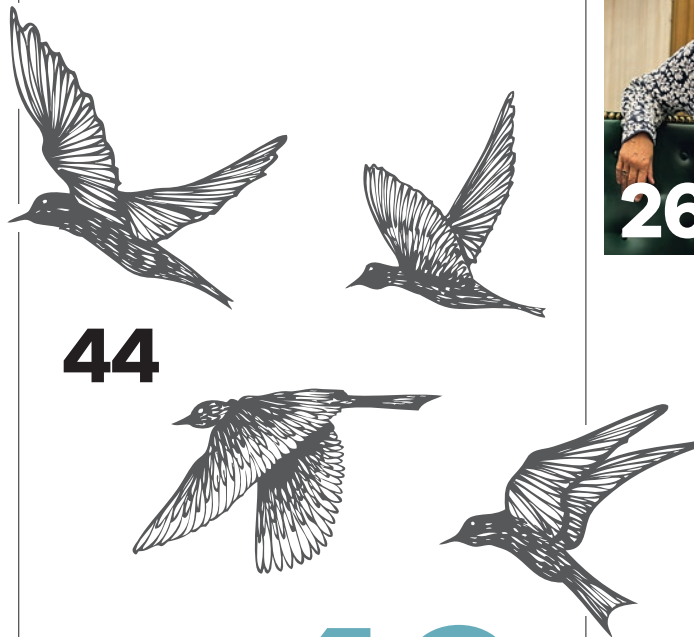
10/ *Journalist John van Zuijlen schreef boek over 250 jaar Brabants Dagblad: 'Het was een gigantische klus'*

48/ *KBO Liessel ervaart in Risk Factory hoe te handelen in risicovolle situaties*

LEVEN

16/ *KBO Schaijk maakt rondvaart door Rotterdamse haven: 'De animo is overweldigend'*

40/ *Wonen in een woongemeenschap voor vijftigplussers? Gabriëlle Verbeek en Paul van Rossum vertellen erover*

44

40

ELKE MAAND

- 06/** Schrijf ons!
- 09/** Fotoalbum
- 30/** Ons kloppend hart
- 39/** Onsje geluk
- 44/** Ontspanning
- 47/** Juridische helpdesk
- 55/** Op zoek
- 56/** Ledenvoordeel
- 57/** Puzzel

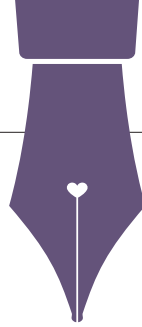

TROOSTBIJEENKOMST

KBO Heesch organiseerde op 28 juli jongstleden een bijeenkomst voor leden die een dierbare zijn verloren aan de gevolgen van corona. Voor iedere overledene werd eerst een kaars aangestoken, daarna was er gelegenheid om met elkaar ervaringen te delen en troost te vinden. Na afloop kregen de deelnemers een boekje mee met als titel *Woorden van troost*. Het boekje bevat twintig teksten, waaronder gedichten en psalmen. Ook staan er de contactgegevens in van de organisatoren, bedoeld voor wie behoefte heeft aan een vervolg of nazorg.

LET OP!

**DE SENIOREN EXPO 2022
GAAT HELAAS NIET DOOR!**

doe mee!

Reageren op artikelen in *Ons*? Stuur uw reactie naar KBO-Brabant, t.a.v. redactie *Ons*, Postbus 3240, 5203 DE 's-Hertogenbosch. Mailen kan ook:

ons@kbo-brabant.nl

Vergeet niet uw naam, adres en woonplaats te vermelden.

BRABANTS VOOR GEVORDERDEN!

Hoe goed bent u thuis in het Brabantse dialect? Weet u bijvoorbeeld wat onderstaande zin betekent?

Gin kloage

Alles gaat naar wens

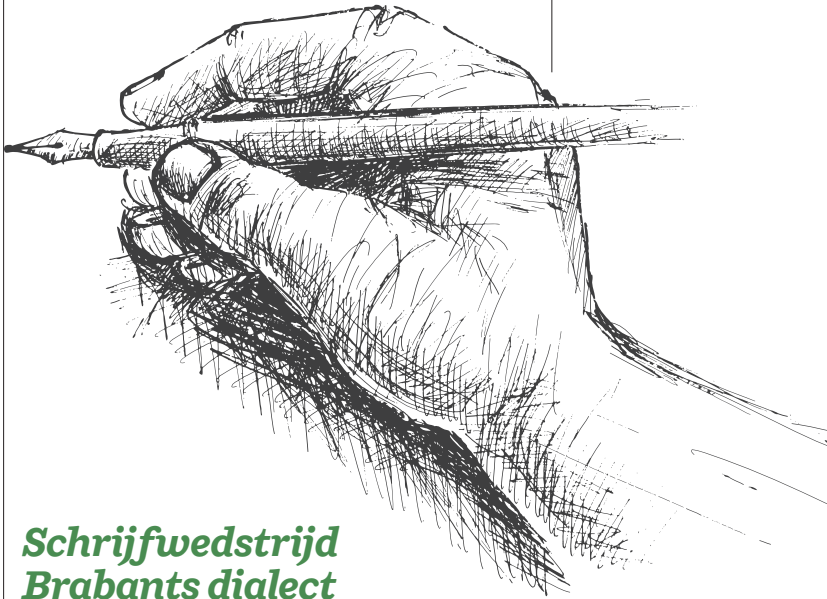
Ons januari vervalft

Al enige tijd worden printmedia geconfronteerd met afnemende advertentie-inkomsten, zo ook ons ledenmagazine *Ons*. De coronapandemie deed daar nog een schepje bovenop, omdat reisaanbieders massaal advertenties introkken. In 2021 hebben we dat opgevangen door een paar keer met een dunner nummer uit te komen. Voor 2022 is dat geen oplossing. We hebben helaas moeten besluiten om nog maar tien in plaats van elf keer uit te komen in 2022. Het januari-nummer, dat eind december 2021 zou uitkomen, vervalft en wordt een januari/februari-editie. Deze verschijnt in de week van 24 januari.

Praten lucht op!

Naarmate we ouder worden, speelt het verleden een steeds grotere rol. We vragen ons af wat we goed hebben gedaan in ons leven en wat minder goed. Het kan zijn dat we geen nieuwe contacten meer vinden of dat de relatie met de kinderen moeizaam loopt. Soms voelen we dankbaarheid, maar soms ook spijt of boosheid. Kortom: we hebben zingevings- of levensvragen. Die zijn soms moeilijk bespreekbaar. Voor dergelijke vragen heeft KBO-Brabant *Ons Gesprek* ontwikkeld: de mogelijkheid om gesprekken te voeren met een speciaal hiervoor opgeleide vrijwilliger. Wilt u met een van onze vrijwilligers in gesprek? Neem dan contact op met KBO-Brabant.

**DEELNAME AAN
ONS GESPREK IS
GRATIS**

Schrijfwedstrijd Brabants dialect

Op zondag 12 juni 2022 wordt voor de veertiende keer het Brabants Dialectenfestival georganiseerd. Aan dit festival is traditiegetrouw een schrijfwedstrijd verbonden. Het thema is dit keer: *Blij dè ge d'r wir bent*. U kunt deelnemen met verhalen, gedichten en liedteksten, geschreven in uw eigen Brabantse dialect en ingeleverd onder een pseudoniem. Inleveren kan tot dinsdag 1 maart bij de Stichting Brabants Dialectenfestival Lieshout, Deensehoek 23, 5737 PB te Lieshout. Digitaal inzenden kan ook via secretariaat@brabantsdialectenfestival.nl. Een deskundige jury bepaalt wie de winnaars zijn. Zij krijgen een eervolle dialectpenning. De genomineerde teksten worden ook opgenomen in het programmaboekje van het festival. Meer informatie over deze wedstrijd kunt u vinden op www.brabantsdialectenfestival.nl. Onder het kopje schrijfwedstrijd treft u het reglement voor deelname aan.

24

jaar lang heeft
Mies Lucas de
vergaderingen
van KBO Eersel
genotuleerd.

Nu, op
negentigjarige
leeftijd, is
ze hiermee
gestopt.
Bedankt Mies!

handig!

Op deze plek zetten we elke maand een bijzondere oplossing voor een alledaags probleem in de schijnwerpers. Kleine of grotere uitvindingen voor net even wat extra gemak in en om het huis!
Dit keer: de stoelophoger.

Verhoog uw stoel met tegeldragers, een tip van ergotherapeut Monique Goossens

Legt u weleens een kussen in uw stoel omdat u die niet meer hoog genoeg vindt voor de tafel? Dan bent u niet de enige. Maar die oplossing is niet zo best voor uw zithouding, en kan tot klachten leiden. Ergotherapeut Monique

Goossens heeft er een oplossing voor. U kunt de stoelpoten van een stoel die u niet hoeft te verschuiven, ophogen met tegeldragers. Tegeldragers worden vaak op balkons gebruikt om tegels op te leggen. Plaats er maximaal vier op elkaar, anders kan de stoel instabiel worden. Tegeldragers zijn te koop bij bouwmarkten en kosten ongeveer 6 euro per tien stuks.

Lezers delen een foto van een memorabel moment met *Ons*

1956: Onze eigen levende kerststal

Ons gezin bestond uit acht kinderen, ik was de tweede. We woonden op een boerderij in Etten-Leur. Omdat we in het buitengebied woonden, speelden we veel met elkaar: je bent per slot van rekening niet zo snel bij de buren. Op deze foto staan we alle acht. We beelden hier een kerststal uit. Mijn oudste zus - tweede van links met de witte hoofddoek - was Maria. Zelf was ik - de jongen met capuchon derde van rechts - Jozef. De rest van mijn broertjes en zusjes waren herders. Ik weet nog dat we wilden dat ons jongste broertje, Piet, als kerstkindje in de kribbe ging liggen. Maar ons Piet wilde dat absoluut niet. Daarom hebben we maar een pop in de doos met stro

'Ons Piet wilde niet in de kerstkribbe, dus legden we maar een pop in de doos met stro'

gelegd. Achter op het erf stond een silo voor veevoer. Omdat dat voer wat nat werd, had mijn vader een provisorisch afdak gemaakt: dat is te zien op de achtergrond. Die setting leek ons wel geschikt als kerststal. Vader maakte het extra sfeerful door berkentakken

over het afdak te leggen, dat vonden we heel leuk. En moeder kwam met het fototoestel tevoorschijn om het schouwspel vast te leggen. Kerst was altijd een fijne tijd. We trokken dan onze mooiste kleren aan. En

de nachtmis maakte elk jaar indruk: die sfeer en de kerststal... Dat vonden we heel apart. Het was fijn om samen te zijn. Helaas is een van mijn zussen overleden, maar verder zien we elkaar nog steeds regelmatig. Uiteraard met verjaardagen, en in de zomer plannen we altijd een dag samen. Dat is gezellig. ■

WIM HENDRIXX (1945)

is sinds drie jaar bestuurslid van KBO-Brabant. Hij houdt nog steeds van kerst: 'Elk jaar vieren we kerst samen met onze kinderen en kleinkinderen. Dat is toch steeds weer een evenement.'

Uw foto?

Heeft u een bijzondere foto die u met *Ons* wilt delen? Stuur uw foto met toelichting per e-mail naar ons@kbo-brabant.nl of per post naar Postbus 3240 5203 DE 's-Hertogenbosch. *Ons* behoudt zich het recht voor uw reactie te bewerken en/of in te korten. De foto die u instuurt, ontvangt u uiteraard retour.

interview

JOHN VAN ZUIJLEN:

‘De krant is een vriend,
ik kan niet zonder’

Hij woont al jaren in de Achterhoek, maar hij is geboren en getogen Brabander. En nog steeds is hij verbonden met onze provincie, want al bijna veertig jaar schrijft John van Zuijlen wekelijks voor het *Brabants Dagblad*. Onlangs publiceerde hij een mooi boek over het 250-jarig bestaan van deze krant. 'Het was een *hell of a job*, maar vooral een prachtige klus!'

tekst Susanne Mullenders | beeld Charlotte van Zuijlen

Een woonkamer vol boeken en kranten - dat is het eerste wat opvalt bij het betreden van het huis van journalist en historicus John van Zuijlen. Al dat papier is een dankbare bron gebleken voor zijn boek *Tydingen die belang hebben*, dat net verschenen is en draait om de 250-jarige geschiedenis van het *Brabants Dagblad*. 'Wat mij nog altijd met Brabant verbindt, is die krant. Zo'n 37 jaar geleden werd ik gevraagd voor een wekelijkse rubriek waarin ik de actualiteit belicht met historische achtergronden. Op 30 januari 1984 verscheen de eerste aflevering en ik doe het nog steeds.'

Op internet

Die rubriek is waarschijnlijk de reden geweest dat Van Zuijlen ergens vorig jaar een telefoontje kreeg van de hoofdredacteur. Of hij een boek wilde schrijven over de geschiedenis van de krant. 'Ik heb geen seconde getwijfeld. Ik vond het hartstikke aardig. Eervol ook. En leuk om te doen.' Een jaar lang heeft hij zich op het onderzoek geworpen. 'Het was een gigantische klus. Mijn vrouw heeft me niet veel gezien, ook al zat ik in dit huis. Dat het zoveel werk was, kwam onder meer doordat maar liefst 27 titels uiteindelijk in 1959 resulteerden in het *Brabants Dagblad*. 'Af en toe werd ik daar echt gek van, want die titels lijken hartstikke op elkaar. Je hebt bijvoorbeeld de *'s-Hertogenbossche Dinsdagsche en Vrijdagsche courant*, de *Vaderlandsche Courant*, de *Bossche Vaderlandsche Courant*, de *Vaderlandsche Bossche Courant*. Afijn, behoorlijk verwarrend dus.' Van Zuijlen laat een handgeschreven schema zien met de stamboom van het *Brabants Dagblad*. 'Kijk, je begrijpt dat dit papier naast mijn computer hing en dat ik daar af en toe op moest kijken om te zien waar in de geschiedenis ik zat.' Trots legt hij zijn hand op een fikse stapel A3'tjes: de proef van zijn boek dat binnenkort gedrukt wordt. Ik mag erdoorheen bladeren en met de vele historische foto's en illustraties ziet het er prachtig uit.'

Ongelooflijk saai

Het *Brabants Dagblad* - toen nog de *'s-Hertogenbossche Dinsdagsche en Vrijdagsche Courant* genoemd - was in 1771 de eerste krant in Brabant. 'Al snel verschenen er twee, drie, en aan het eind van de negentiende eeuw zelfs vier kranten', vertelt Van Zuijlen. 'Dan denk je: wie moesten die lezen? Want zeker bij het ontstaan kon meer dan de helft van de mensen niet lezen. Het lezerspubliek >>

WIE IS JOHN VAN ZUIJLEN?

Journalist en historicus John van Zuijlen (1951) studeerde geschiedenis in Nijmegen, werkte als historicus bij het Jan Cunen Museum in Oss, was daarna directeur van het Limburgs Volkskundig Museum, het Nederlands Sportmuseum en de stichting Historisch Boerderij Onderzoek. Hij publiceerde onder andere over de Brabantse regionale geschiedenis, schaatshistorie en landelijke bouwkunst.

bestond uit geletterden: notarissen, ambtenaren, bestuurders. De inhoud van de krant was in onze ogen hartstikke saai: besluiten van overheden, invoertarieven, en - ik noem maar wat - berichten over een oorlogje tussen Turkije en Rusland, en over een nieuwe vorst in Denemarken. Allemaal zaken die men in die tijd voor de handel van belang achtte.'

Die eerste kranten hadden de grootte van een A3 en de pagina's stonden van linksboven tot rechtsonder vol lettertjes. Geen koppen, slechts twee kolommen, geen beeld. 'Ongelooflijk saai', zo noemt Van Zuijlen ze. De advertenties vormden de uitzondering - in het begin dan. De eerste twee maanden dat de krant bestond, waren die gratis. 'Zo was er een advertentie van een waarzegster die op de Markt in Den Bosch woonde. In haar advertentie zei ze dat ze nu een methode had... die was écht onfeilbaar. Als je haar je geboortedatum en -tijdstip toezond, dan stippelde zij voor jou de toekomst uit... Dat is toch hartstikke leuk!'

Klein bier

De krant heeft door de eeuwen heen altijd geluisterd naar de overheid, vertelt Van Zuijlen. 'De eerste krant verscheen in een Oranjegezinde tijd. Daarin stond geen slecht woord over de stadhouder. Toen de stadhouder naar Engeland vluchtte en de Fransen aan het bewind kwamen, werd de stadhouder vervloekt en werden de Fransen geprezen. Toen de Franse Tijd ophield en het Koninkrijk der Nederlanden in 1815 ontstond, werden de Fransen weer verketterd. De kranten vertelden altijd het verhaal dat hun broodheer wilde horen.' Bij de eerste krant kreeg de redactie een lijstje van acht criteria van het Bossche stadsbestuur. Daar moest ze zich aan houden. Censoren controleerden dat. 'Een van hen, de Commissaris van de Koning, woonde op

Kasteel Heeswijk', vertelt Van Zuijlen. 'Die bewaarde daar alle kranten die hij censureerde. Dat is prachtig materiaal, want dan kan je de ongecensureerde versie vergelijken met de gedrukte versie. Je ziet dan ook dat de redactie een beetje dolde met de censoren. Bijvoorbeeld door een krant te maken met allemaal taalfouten. Of ze gaven de krant van 1 december als datum 31 november mee. Van dat soort rotgeintjes. Klein bier natuurlijk, maar mooi om te zien!'

Akelige voorpagina

Heeft Van Zuijlen in zijn onderzoek ook typisch Brabantse thema's ontdekt? 'Zeker! De Brabantse overstromingen bijvoorbeeld. De Maas trad regelmatig buiten zijn oevers en dan ging er weleens een dijk kapot. Gewone mensen werden dan correspondent. Er kwamen ooggetuigenverslagen - die zijn heel

spannend - van mensen die op het dak van hun boerderijtje zaten en die werden gered.' Ook de beide Wereldoorlogen zijn onderwerpen die de krant belichtte vanuit Brabants perspectief. Van Zuijlen geeft een voorbeeld: 'In 1941 verscheen een editie met op de voorpagina de mededeling dat er executies waren voltrokken. Soldaten die in het Nederlandse leger gediend hadden, moesten zich melden om in Duitsland te gaan werken. Net als studenten. Dat leverde landelijk veel protest op. In Eindhoven staakte de Philipsfabriek bijvoorbeeld een dag. Daarop hebben de Duitsers willekeurig twintig man opgepakt en standrechtelijk ter dood veroordeeld.

Op de binnenplaats van de Philipsfabrieken zijn acht mannen doodgeschoten toen de fabriek uitging. Dus de arbeiders kwamen naar buiten en waren getuigen van de executies. Dat is een hele akelige voorpagina...'

Mistijden en carnaval

Er zijn ook luchtiger voorbeelden van Brabantse kwesties in de krant. Van Zuijlen: 'Belangrijk voor Brabanders is te weten hoe laat de heilige mis begint. Net als de katholieke kranten publiceerde de niet-katholieke *Provinciale Noordbrabantsche* en *'s-Hertogenbossche Courant* de mistijden ook. Maar dat mocht niet, zei de bisschop. De neutrale krant trok zich daar niks van aan, want tja: vrije nieuwsgaring... Daar kwam ruzie over. Een eigen Brabantse storm in een glas water, haha.'

En dan was er nog carnaval: 'Wat ze dáár een ruzie over gemaakt hebben... het is verschrikkelijk. De katholieke kranten zeiden: "Carnaval is verdorven, onzedelijk, en dus niet-katholiek." Tot aan de oorlog heeft de geestelijkheid zich daar druk

over gemaakt. Eerst probeerden ze de cafés vroeger te laten sluiten, daarna het dansen te verbieden, en ten slotte het hele carnaval te verbieden. Er verschenen speciale bijlagen vol raadsstukken en ingezonden brieven over het carnaval!' Het plezier straalt van zijn gezicht terwijl Van Zuijlen het vertelt: 'Dat zijn leuke dingen: een beetje reuring... die maken het boek spannend.'

Magie

Wat vindt hij nou zélf mooi aan de krant, en dan in het bijzonder aan de regionale krant? Hij hoeft er niet lang over na te denken: 'Kijk, die krant is de spiegel van

de regionale samenleving. Die vertelt wat er in je omgeving gebeurt. Als je in de supermarkt hoort dat er gisteren daar en daar is ingebroken: dat is een triviaal nieuwtje. De krant zet dat in een groter perspectief. Die kijkt wat overheden doen, wat mensen belangrijk vinden, en die vertelt iets over je eigen omgeving.' Zelf

vindt hij kranten dan ook onmisbaar. 'Ze hebben iets magisch. Als we een oude krant vinden, dan maakt die iets bij ons wakker: "Ach ja, daar was ik nog bij." Of: "Kijk, daar staat Kennedy nog in..."' Daarnaast waardeert Van Zuijlen de krant vanwege de achtergronden. 'Dat is toch de kracht: de krant vertelt meer dan het blote nieuws.' En peinzend vervolgt hij: 'Een krant... je raakt eraan verslingerd. Die hoort bij het ontbijt tegen de beschuitbus te staan. Ik kan niet zonder. Ik kijk op nieuwswebsites, maar als ik wil weten hoe het écht zit, lees ik 's avonds de *NRC*, 's morgens de *Volkskrant*, en natuurlijk elke dag het *Brabants Dagblad!*' ■

'Die krant is de spiegel van de regionale samenleving, die vertelt wat er in je omgeving gebeurt'

TYDINGEN DIE BELANG HEBBEN
Tydingen die belang hebben
- 250 jaar Brabants Dagblad,
John van Zuijlen, Uitgeverij
WBOOKS,
ISBN 9789 46258 4549,
€ 24,95, verkrijgbaar bij alle
(online) boekhandels

RONDVAART DOOR ROTTERDAMSE HAVEN

• Aan boord!

• Indrukwekkend, die Erasmusbrug

Vorig jaar was er geen dagtrip voor KBO Schaijk, dus dit jaar was er extra budget om iets bijzonders te organiseren. Het werd een geheel verzorgde, heerlijke dag Rotterdam, met als hoogtepunt een rondvaart door de spectaculaire wereldhaven.

Op de afgesproken tijd arriveert een bus van KBO Schaijk bij Rederij Spido, hartje Rotterdam. Er vlak achteraan komt nóg een bus. Met twee bussen zijn vandaag in totaal 96 leden van KBO Schaijk op pad. En volgende week brengen nog eens 58 leden een bezoek aan Rotterdam, met hetzelfde programma. 'De animo was overweldigend', vertelt Mariet van der Ven (70) van de activiteitencommissie van KBO Schaijk. Samen met penningmeester Piet van der Wijst heeft zij deze dag georganiseerd. 'Omdat we vorig jaar vanwege corona geen dagtocht hebben gehad, konden we dit jaar iets speciaals doen. Onze voorzitter, die vandaag zelf onverwacht niet mee kon omdat hij ziek is, kwam op het idee om naar Rotterdam te gaan. Dat vonden we allemaal leuk.'

Blond, niet grijs

Het duurt even voordat alle passagiers zijn uitgestapt, maar dan kunnen we op weg naar de Spido die al voor ons ligt aangemeerd: een grote, witte, futuristisch ogende rondvaartboot met binnen- en

buitendek. Het weer is prachtig, dus de meeste KBO'ers nemen buiten plaats. Op de vraag of het hele schip is gereserveerd voor KBO Schaijk antwoordt Peter van der Ven (71): 'Niet helemaal, maar iedereen die grijs is hoort bij ons!' Een dame corrigeert hem lachend: 'Blond Peter, blónd! Niet grijs...' Peter is de echtgenoot van Mariet. Samen met Martien van Leuken (75) maakt Peter een film van deze uitstap. 'Die vertonen we over een tijdje in het clubhuis', vertelt hij. Martien vult aan: 'Het maken van deze reportage maakt deze dag dubbel zo leuk!'

Miniworld

Het gezelschap is al sinds acht uur vanochtend op pad. In de ochtend hebben de KBO'ers Miniworld Rotterdam bezocht. 'Dat is een soort Madurodam, maar dan gericht op Rotterdam', vertelt Ria van Dalen (76), die vandaag op stap is met Koosje van Casteren (84). Koosje vult aan: 'Je kunt er van alles zien: polderlandschappen, maar ook de architectuur van Rotterdam.' Voor Koosje is Rotterdam nieuw, ze is er nooit eerder geweest. Terwijl ze aan boord van de Spido om zich heen kijkt, zegt ze: 'Ik vind het mooi, die skyline'.

Zonnig achterdek

Het schip vaart af. De sfeer zit er goed in, er wordt volop gepraat en gelachen. 'Het is zo leuk om iedereen weer te zien na zo'n somber jaar', zegt Ria Theunissen (74). 'Ik ben net voor corona lid geworden, dus ik heb nog niet veel activiteiten meegemaakt. Als alles zo is als vandaag... ik vind het geweldig!' Ze zit in de zon op het achterdek naast haar vriendin Ria van Leuken (74), die ze al kent sinds hun beider kinderen klein waren. 'Rotterdam is een mooie stad, maar ik zou er niet willen wonen', verzucht Ria van Leuken. 'Het is zo druk hier, en al die hoge gebouwen met kleine balkons... Doe mij maar een dorp!'

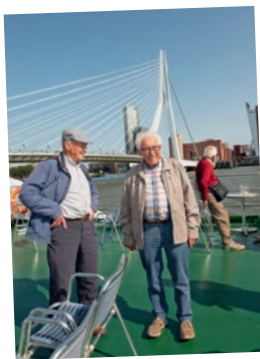
REDERIJ SPIDO
Rederij Spido organiseert bijzondere rondvaarten door de haven van Rotterdam. Midden in het drukke verkeer van binnenvaart- en zeeschepen zien passagiers de indrukwekkende skyline van Rotterdam aan zich voorbij glijden. Gevolgd door een uniek uitzicht op werven, dokken en de overslag van duizenden containers. Meer informatie: www.spido.nl

Indrukwekkend

Dat zijn Harrie Jans (78) en Martien Manders (86) met haar eens. De heren kennen elkaar van de toneelclub in Schaijk, waar Martien toneelspeelde en Harrie de muziek deed. Harrie vertelt dat hij in 1957 al eens een rondvaart heeft gemaakt door de Rotterdamse haven: 'Tijdens een schoolreisje. Er is veel veranderd sinds die tijd...' Door de luidspreker klinkt dat we door de Eemhaven varen. In de Tweede Wereldoorlog raakte een groot deel van de Rotterdamse haven zwaar beschadigd door bombardementen. Tijdens de wederopbouw kreeg het herstel van de haven prioriteit. Die groeide hard: al in de jaren vijftig waren er uitbreidingen nodig: onder meer de Eemhaven stamt uit die periode. Als we om ons heen kijken, zien we enorme containerschepen en talloze hijskranen. 'Wat ik altijd zo apart vind in de haven', zegt Ria van Dalen, 'is dat je er haast geen mensen ziet.'

Vroeg uit de veren

Het echtpaar Jos (77) en Josje (74) Cornelissen vindt dat ook opvallend. Jos zegt: 'Eigenlijk zou je meer bedrijvigheid verwachten. Vroeger was dat ook het geval, maar nu is er de Tweede Maasvlakte. Daar is meer bedrijvigheid.' De vader van Josje is Rotterdammer. Ze vertelt: 'Toen ik hoorde dat de KBO hiernaartoe ging, dacht ik gelijk: leuk, ik ga mee! Mijn vader nam me als kind regelmatig mee naar de stad, maar ik herken niet veel meer.' Maar dat drukt de pret zeker niet: 'We hebben echt een leuke dag. 'Ik vind het leuk om iedereen weer te spreken. We moesten vanochtend vroeg uit de veren, maar ja, we hebben al een paar jaar elke dag vakantie.' Waarop Jos grapt: 'En dan hebben we ook nog niet ons middagdutje kunnen doen, haha!'

Zitten en genieten

Iets verderop zitten vier kleurrijke dames naast elkaar: Marietje van der Meer (84), Joke Bergers (84), Diny Swinkels (86) en Corrie van Tilburg (82). Marietje en Joke kennen elkaar van het bestuur van de Alleengaandenclub in Schaijk. Ze genieten volop van deze dag. Joke: 'Ik vind het heerlijk om eruit te zijn. Ik ben nog nooit in de haven geweest, het is hier mooi.' Diny en Corrie kennen elkaar zeker al 25 jaar. 'Mijn zoon is getrouwd met haar dochter', aldus Diny. 'Het is fijn om nieuwe dingen te zien en onder de mensen te zijn. We hoeven alleen maar te zitten en te genieten, verder niks', vindt Corrie.

Kort brugske

Op de terugweg neemt de Spido een afslag om ons 'La Grande Dame' oftewel het Stoomschip Rotterdam te laten zien. Vroeger was het een cruiseschip van de Holland-Amerikalijn, tegenwoordig ligt het permanent aangemeerd in de Maashaven en doet het dienst als onder meer hotel en evenementenlocatie. Iets verderop zien we nog het markante Hotel New York waar vroeger de Holland-Amerika Lijn gehuisvest was. Als we weer bijna terug bij Rederij Spido zijn, zien we de Erasmusbrug in volle glorie. Mooi en indrukwekkend, vinden de meeste KBO'ers. Maar Hub van Nimwegen is niet onder de indruk: 'Hij is minder imposant dan ge zou denken, niet? Ik vind het eigenlijk maar een kort brugske!' Iemand anders zegt nog: 'Ja Hub, dat doen we in Schaijk toch beter, hè! Eenmaal van boord lopen de KBO'ers rustig terug naar 'hun' touringcars. Op weg naar huis maken ze nog één tussenstop, namelijk in Gameren, waar ze bij Partycentrum Gambora zullen afsluiten met een uitgebreid driegangendiner. Wat een topdag! ■

WMO-CLIËNTONDERSTEUNERS OVER HUN WERK

Ze staan altijd voor anderen klaar, ze helpen waar ze kunnen, regelen papieren, en kennen de weg naar de instanties. Drie Wmo-cliëntondersteuners vertellen wat hen drijft en ook dat het soms lastig is.

‘Glimmend van trots kwam ze haar nieuwe scootmobiel laten zien’

Tonny Klerks:

‘Koffiedrinken, dat doe ik niet. Ik wil als cliëntondersteuner toch een beetje afstand houden. Maar wat ik wel doe, is uitgebreid luisteren. Ik laat de mensen vertellen. Dat helpt altijd al een beetje: dan zijn ze hun verhaal kwijt en weten ze dat ze mij kunnen vertrouwen. Vervolgens ga ik voor ze aan de slag. Huishoudelijke hulp aanvragen, vervoerspasjes regelen. Of regelen dat er een aangepast toilet in huis komt. Laatst heb ik dat bijvoorbeeld voor een meneer gedaan die erg ziek was. Hij kon niks meer en zat er helemaal doorheen, net als zijn vrouw. Ze gaven aan dat een aangepast toilet beneden hen enorm zou ontlasten, maar dat de aanvraag was afgewezen. Ik ben hierover in gesprek gegaan met de gemeente en heb de aanvraag opnieuw ingediend. En toen lukte het wél. Misschien omdat je als cliëntondersteuner meer ervaring hebt met dit soort gesprekken en je beter weet wat de mogelijkheden zijn. Ik heb altijd secretariael werk gedaan bij een sociale werkvoorziening. Daar heb ik veel mensen geholpen die zelf de weg niet kenden of die de weg niet durfden te bewandelen. Zo is het ook bij de Wmo. Mensen overzien de situatie vaak zelf niet. Sommigen durven niet om hulp te vragen; oudere mensen vinden soms dat dat “niet hoort”. Andere mensen zijn bijvoorbeeld bang dat ze met de billen bloot moeten over hun financiële situatie en hun eigen bijdrage. Maar dat is niet zo: in bepaalde situaties hebben mensen gewoon recht op ondersteuning. En wij kunnen helpen die te regelen. Als dat lukt, krijg ik daar echt energie van. Ondanks dat ik de koffie oversla, krijg ik die persoonlijke band toch wel, hoor. Laatst had ik voor een mevrouw een scootmobiel aangevraagd, en die kreeg ze. Een paar weken later kwam ze glimmend van trots bij mij aan de deur om hem te laten zien. Geweldig toch!’ **Tonny Klerks komt uit Herpen.**

Onze Wmo-cliëntondersteuners

Als u zorg, dagbesteding of hulpmiddelen nodig heeft, dan kunt u daarvoor aankloppen bij de gemeente. Maar u hoeft dat traject niet alleen in te gaan. De cliëntondersteuners van KBO-Brabant staan altijd klaar om u hierbij te helpen. Zij weten alles over de Wmo en gaan graag samen met u het gesprek aan met de gemeente. Meer weten?

www.kbo-brabant.nl/clientondersteuning/

‘Een kleine moeite voor mij, maar voor anderen kan het een groot verschil maken’

Jan de Leeuw:

‘Op een zondagavond zit ik voor de tv, sport te kijken. De telefoon gaat. Een huilende mevrouw aan de andere kant van de lijn. Ik kan haar niet meteen verstaan, maar dan hoor ik: “Ik moet mezelf wassen, maar dat kan ik niet.” Ik pak meteen mijn fiets, want ik woon dichtbij. Als ik de vrouw aantref, is ze duidelijk overstuur. Ze wil voordoen hoe ze zichzelf van de thuishulp moet wassen, en ik zie dat ze haar armen maar half omhoog krijgt. Verder komt ze niet. Ik bel haar dochter en ook zij komt meteen. Samen kijken we naar het medisch dossier van mevrouw. Daarin zien we een indicatie waarin staat dat zij recht heeft op hulp bij het wassen en aankleden. Thuis schrijf ik meteen een brief aan de zorginstelling. Een eerdere aanvraag voor thuishulp is afgewezen, maar deze keer wordt die gelukkig wel goedgekeurd. Zo zie je maar. Voor mij is dit een kleine moeite, maar voor anderen kan het een groot verschil maken. Het voelt goed om te kunnen helpen. Eigenlijk heb ik dat altijd graag gedaan. Mijn eigen vrouw heeft kinderverlamming gehad en kan niet zelfstandig staan en lopen. Ook voor haar heb ik van alles geregeld. Hulpvragen zijn daarna altijd zo’n beetje op me af blijven komen. Misschien trek ik ze wel aan. Als leraar in Rotterdam-Zuid bijvoorbeeld, heb ik veel armoede en verwaarlozing gezien. Gezinnen die het alleen niet aankonden. Kinderen zitten snel in je hart, dus ik hielp waar ik kon. En zo is het eigenlijk gebeven. Situaties die ik als cliëntondersteuner zie, zijn soms schrijnend. Een ouder echtpaar waar de huishoudelijke hulp al drie weken achter elkaar niet is geweest. Zelf kunnen ze niks doen, dus dan vervuilt zo’n huis helemaal. Dan schrijf ik bijvoorbeeld een brief naar de gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders, of ik praat met beleidsmedewerkers. Mensen durven dat soms zelf niet, bijvoorbeeld omdat ze bang zijn dat ze te veel vragen. Of ze zeggen: “Dat doet mijn dochter wel.” Maar kinderen hebben daar vaak geen tijd voor. Dan is het fijn als ik iets kan betekenen. Al is het iets kleins, soms betekent het een wereld van verschil.’ **Jan de Leeuw komt uit Etten-Leur.**

‘Ik wil gewoon dat de mensen happy zijn’

Emmanuel Verleg:

‘Als cliëntondersteuner word je vaak pas uitgenodigd bij mensen wanneer de gemeente bij hen langskomt. Maar zelf ga ik liever eerst bij de mensen op bezoek. Dan luister ik naar hun verhaal en schrijf dat voor mezelf op. Daarmee kan ik vervolgens zelf naar de gemeente stappen en een aanvraag doen, want dan heb ik alle informatie al bij de hand. Het verhaal van de cliënt goed voor het voetlicht brengen: daar kunnen we als cliëntondersteuners helpen. Daar ligt onze meerwaarde. Helaas hebben wij cliëntondersteuners soms te weinig slagkracht. We doen de administratie van mensen, we regelen een rolstoel of scootmobiel, en dan is het weer klaar. Maar ik hou mijn cliënten liever langer vast: ik wil in contact blijven en hen opnieuw helpen als het nodig is. Want wat er vandaag niet is, kan morgen misschien wel een groot probleem zijn. Als ik bij de Jumbo ben en ik zie een ouder persoon, dan spreek ik hem of haar even aan. Dan vraag ik bijvoorbeeld: “Hoe gaat het met u?” En dan ontstaat er vanzelf een gesprek. Als ik ’s zondags ga fietsen, ga ik soms ook even bij cliënten langs. Soms op een onbewaakt moment, want dan zie je wat er écht speelt. Eenzaamheid bijvoorbeeld, zeker in het afgelopen coronajaar. Op een gegeven moment bedacht ik: hoe mooi zou het zijn als ik een aantal van mijn cliënten met elkaar kan verbinden, zodat ze wat voor elkaar kunnen betekenen? En vervolgens heb ik dertig van hen aan elkaar gekoppeld door een kaartclub op te richten! Dat is echt een succes. Weet je wat het is? Als wij mensen enkel samen koffiedrinken, wordt er soms wat geroddeld. En dan blijven we op een gegeven moment weg, want dan denken we: nu roddelen ze over een ander en straks over mij. Maar als we ergens mee bezig zijn, met kaarten bijvoorbeeld, dan wordt er niet geroddeld. Ik heb ook belkringen opgezet: groepjes van vier cliënten die elkaar bellen om te informeren hoe het gaat. Zo kijken ze naar elkaar om en zijn ze niet meer eenzaam. En dat is precies waar ik het als cliëntondersteuner voor doe: ik wil graag dat mensen happy zijn.’ **Emmanuel Verleg komt uit Helmond.** ■

achtergrond

OUDEREN ÉN JONGEREN WINNEN MET HET WIN-WIN-PROJECT

Ouderen kunnen van jongeren leren en jongeren kunnen van ouderen leren. Dus waarom brengen we ze niet vaker met elkaar in contact? Dat is de gedachte achter het Win-Win-project, waarbij lokale seniorenverenigingen gaan samenwerken met studenten van een regionaal opleidingscentrum. Corrie van Brenk is ambassadeur van het project.

Op het eerste gezicht staan ze behoorlijk ver van elkaar af: regionale opleidingscentra (roc's) en lokale Afdelingen van KBO-Brabant. Maar dat is slechts schijn, als we afgaan op de interesse die er is in het Win-Win-project. Verschillende Afdelingen zijn in gesprek met een roc over de stages die zij voor studenten kunnen optuigen.

Ondersteuning

Doordat KBO-Afdelingen in nauw contact staan met leden, weten zij vaak heel goed waar in hun regio behoefte aan is. Misschien kunnen studenten wel een dansmiddag of bingoavond voor ouderen organiseren. Of ze kunnen wellicht hulp bieden bij allerhande digitale vragen, of gezellig samen met ouderen koken. Maar ook als Afdelingen ondersteuning kunnen gebruiken bij hun bestaande activiteiten kunnen ze zich melden bij de projectleiders (zie kader rechts). Voor het Win-Win-project ontvangen KBO-Brabant, de Koepel Gepensioneerden en de Federatie van Algemene Seniorenverenigingen een subsidie van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

Enthousiaste ambassadeur

Corrie van Brenk hoefde niet lang na te denken toen KBO-Brabant haar vroeg als ambassadeur voor het project. 'Tijdens corona zag ik de eenzaamheid bij ouderen. In verpleeghuizen kwam geen bezoek meer en ook daarbuiten waren er nauwelijks activiteiten voor ouderen. Aan de andere kant zag ik ook dat jongeren in de problemen kwamen doordat ze geen stage konden vinden. Ik vind het daarom een fantastisch idee dat die twee groepen in het Win-Win-project aan elkaar verbonden worden.' Van Brenk heeft zich altijd ingezet

voor de publieke zaak. Ze werkte in de zorg, was voorzitter van vakbond Abvakabo FNV en was tot maart dit jaar Tweede Kamerlid voor 5OPLUS. De ambassadeursfunctie past daar goed bij. 'Als ambassadeur ben ik eigenlijk een soort oliemannetje', zegt Van Brenk. 'Ik presenteer de matchingsdagen, maar Afdelingen kunnen mij ook inzetten als het even niet loopt. Er zullen bijvoorbeeld vast weleens lastige gesprekken gevoerd moeten worden met een opleiding en daar kan ik dan bij helpen.' Heeft Van Brenk nog een advies voor Afdelingen die willen meedoen?

'Denk in kansen en laat stagiairs meelopen met bestaande activiteiten, want dat is al een leerervaring op zich. Als zich daaruit meer ontwikkelt en nieuwe activiteiten voortkomen, dan is dat prachtig en een verrijking voor de Afdeling en de student.' Ze heeft al een paar mooie initiatieven voorbij zien komen. Een modeshow bijvoorbeeld, maar ook activiteiten bij de mensen thuis. Of initiatieven rondom fiets- en scootmobielonderhoud. Ook zijn studenten Sport en Bewegen actief geweest bij de vitaliteitsdagen van KBO-Brabant. 'Bij alle soorten opleidingen zijn ze op zoek naar een plek om maatschappelijke ervaring op te doen.'

Matchingsbijeenkomsten

Op verzoek van Kringen en Afdelingen organiseert KBO-Brabant door de hele provincie matchingsbijeenkomsten waar Afdelingen en roc-vertegenwoordigers samenkomen. Als hier een match ontstaat, gaan beide partijen met elkaar in gesprek over de concrete invulling van de stage. KBO-Brabant houdt een overzicht bij van Afdelingen met interesse in een samenwerking met een roc. Tot in elk geval juli 2022 kunnen de roc's inzage krijgen in dit overzicht. Dan houdt de projectperiode formeel op, maar KBO-Brabant hoopt met het Win-Win-project »

MEEDOEN AAN HET WIN-WIN-PROJECT?

Op roc's worden praktisch ingestelde leerlingen opgeleid in diverse richtingen op mbo-niveau. Wilt u met uw Afdeling ook een stage aanbieden aan een of meerdere roc-studenten? Dat vinden we hartstikke fijn. De belangrijkste voorwaarden hiervoor zijn dat de vrijwilligers bij uw Afdeling voldoende begeleiding kunnen bieden en dat er een werkruimte beschikbaar is. Als dit het geval is kunnen we u in contact brengen met een roc bij u in de buurt voor een verkennend gesprek. De duur en intensiteit van de stage en/of het leerwerktraject verschillen per opleiding.

Heeft u nog vragen? Neem dan gerust contact op met projectleiders Thomas van Kujik en Ellen Willemsen. Dat kan via (073) 644 40 66 of info@kbo-brabant.nl o.v.v. 'Win-Win-project'.

iets voor de lange termijn neer te zetten. Als het tot een samenwerking komt, leggen de Afdeling en het roc de afspraken vast in een zogenoemde stagekaart. Het is bijvoorbeeld belangrijk dat de Afdeling een of meer vrijwilligers heeft die de studenten kunnen en willen begeleiden. Ook moet er een ruimte beschikbaar zijn waar de studenten kunnen werken. Als KBO-Brabant de stagekaart goedkeurt, krijgt de Afdeling een werkbudget.

Wederzijds begrip

Van Brenk hoopt dat het project ook bijdraagt aan de beeldvorming rondom

ouderen. ‘Tijdens corona werd er van “dor hout” gesproken als het over ouderen ging. Sommige ouderen spraken me aan: “Het lijkt wel alsof we er niet mogen zijn, alsof we anderen alleen maar tot last zijn.” Dat raakte me. Maar het project kan ook andersom vooroordelen wegnemen. Ouderen hebben natuurlijk ook zo hun ideeën over de jeugd van tegenwoordig. Ik verwacht dat er door het Win-Win-project meer wederzijds begrip ontstaat. Met dit project kunnen we laten zien dat ouderen en jongeren elkaar kunnen helpen. Zo zorgen we voor verbinding. Dat is toch mooi?’ ■

‘Echt een win-winsituatie’

Samenwerken met roc-studenten kan mooie dingen opleveren. Dat zien we bijvoorbeeld al bij de KBO-Kring Helmond. Secretaris Hennie de Gooijer-Derksen vertelt over de samenwerking met ROC Ter AA.

‘Ik ben zelf nogal geïnteresseerd in alles wat digitaal is, maar om me heen zie ik dat lang niet al mijn leeftijdsgenoten wegwijs kunnen worden op een smartphone of tablet. En dat terwijl digitale vaardigheid anno nu erg belangrijk is, ook voor ouderen. Het draagt bij aan zelfregie.

Daarom hebben wij de bijeenkomst *Koffie met een tablet* bedacht, waar ouderen uitleg krijgen over een bepaald digitaal onderwerp. Ik zocht hiervoor contact met ROC Ter AA en een van de docenten Zorg en Welzijn was direct enthousiast. Dat is meteen ook mijn eerste tip: zorg dat je de docenten meekrijgt, want anders is het moeilijk samenwerken.

Door corona liep alles natuurlijk anders dan gepland. We hebben tot nu toe één live ontmoeting gehad waarbij roc-studenten aanwezig waren. Zij hielpen de ouderen na de uitleg met alle mogelijke vragen. Dat is ook voor de studenten leerzaam, omdat zij zo met ouderen leren omgaan. Na de zomer zijn we weer gestart met live ontmoetingen en binnenkort zijn daar weer eerstejaars roc-studenten bij aanwezig.

De roc-studenten ontwikkelen ook digitale kaarten over handige functies van een smartphone of tablet. Op een handzaam A4'tje leggen zij in eenvoudige taal uit hoe mensen die functies kunnen gebruiken. Tot nu toe hebben ze twee digitale kaarten gemaakt: een over beeldbellen via WhatsApp en een over online boodschappen doen. Er volgen er meer.

Ik heb vanuit mijn werk vaak roc-studenten begeleid en bij mij kwamen ze nadrukkelijk niet alleen om postzegels te plakken. Ik liet ze met alles meedoen. Dat willen we ook doen bij *Koffie met een tablet*. Van afspraken maken met de locatie tot het bijhouden van wie er komt – natuurlijk wel onder onze begeleiding. Ik denk dat ook dat soort werkzaamheden voor hen ontzettend leerzaam zijn. Ik hoop daarom dat door het Win-Win-project andere Afdelingen straks ook met roc-studenten gaan samenwerken. Ouderen krijgen hulp en jongeren leren nieuwe dingen. Echt een win-winsituatie dus.’

Kijk voor meer informatie op www.kbo-kringhelmond.nl Onder het kopje *Wat doen wij* kunt u meer lezen over *Koffie met een tablet*. Daar vindt u ook de digitale kaarten.

ons kloppend hart

**MET OLIEBOLLEN
HET JAAR UIT!**

Het is zo'n lekkere traditie: het jaar afsluiten met een warme, knapperige oliebol en samen vooruitkijken naar een nieuw jaar vol wensen en verwachtingen. KBO De Herfstzon trakteerde haar leden.

Het is eind december 2020. In een jaar waarin corona de boventoon voerde en ontmoetingen schaars waren, zorgde het bestuur van KBO De Herfstzon voor een lichtpuntje. Op de laatste dagen van het jaar mochten alle leden gratis een paar oliebolletjes komen halen in een echte oliebolenkraam. Een leuke manier om elkaar weer eens te zien, zij het op afstand. Er is flink gesmuld in Berghem. Als klap op de vuurpijl organiseerden de KBO'ers ook een eigen postcodeloterij.

1. Gerrit Smits (77) 'Heerlijk! Doe ze mij maar goed heet en zonder krenten. We nemen er ook een paar mee voor enkele leden die minder ter been zijn.'

2. Nellie van Berkel (66) 'De reacties die we kregen op onze acties zijn hartverwarmend. Mensen zijn dankbaar. Deze oliebolacties doen we voor het eerst, maar misschien is er wel een nieuwe traditie geboren.'

3. Henk van Breda (73) 'Ontmoeten, daar gaat het om. Onze leden hebben behoefte om elkaar nog heel even te zien, en van elkaar te horen hoe het gaat. Veel activiteiten gingen natuurlijk niet door in 2020. Zo sluiten we het jaar toch nog een beetje gezellig af.'

4. Nelly Smits (74) 'Wat een leuk gebaar is dit. Normaal bak ik ze op 31 december zelf, maar ik neem er nu lekker wat meer mee van de kraam. Het jaar afsluiten met een oliebolletje hoort erbij!'

De lekkerste oliebol

Een goede oliebol begint met het secuur afwegen van alle ingrediënten voor het beslag. Kies voor meel van goede kwaliteit en wel de krenten of rozijnen minstens een halfuur in lauwwater. Schone olie is ook een must, het liefst op een constante temperatuur van 170 graden. Gebruik een ijsknipper om een mooi rond bolletje te maken. Een topbol heeft een goudgeel jasje, is luchtig en glimt niet. Eet smakelijk!

AFDELING

KBO De Herfstzon
Berghem

AANTAL LEDEN

580

ACTIVITEIT

Oliebolacties

AANTAL DEELNEMERS

393

KOSTEN

€ 393,-

UITVOERING

De leden konden op 30 en 31 december 2020 oliebollen afhalen op vertoon van een bonnetje uit de nieuwsbrief. Leden die niet mobiel genoeg waren, mochten ook anderen vragen hun oliebollen op te halen.

SNEL HULP IN GEVAL VAN NOOD

Op het gebied van personenalarmering is er tegenwoordig enorm veel keus. Van ingebouwde systemen met sensoren tot moderne smartwatches met valdetectie. Wij zetten de diverse mogelijkheden en functionaliteiten voor u op een rij.

Er zijn verschillende redenen waarom u zou kunnen kiezen voor personenalarmering. Ze zijn grofweg in te delen in twee categorieën: medische redenen en sociale redenen. Een medische alarmering kan nodig zijn als u bijvoorbeeld een verhoogd risico heeft om te vallen. Of als u een medische aandoening heeft waardoor plotseling hulp nodig kan zijn. Maar ook als u geen medische redenen heeft, kan een personenalarmering prettig zijn. Misschien woont u alleen en heeft u geen familie of bekenden in de buurt die snel kunnen komen als er iets aan de hand is.

In huis

Er zijn diverse soorten alarmerings-systemen te verkrijgen. Veel zorginstanties en seniorencomplexen hebben op verschillende plekken in de woningen ingebouwde alarmsystemen geïnstalleerd. Bijvoorbeeld in de woonkamer en vlak bij het bed. Door een druk op de knop kunt u als bewoner contact leggen met de receptie. Ook kan er bijvoorbeeld worden afgesproken dat u elke ochtend voor een bepaalde tijd een knop indrukt, om te

laten weten dat alles in orde is. Doet u dit niet, dan kan de receptie direct met u praten via de intercom. En als u dan niet reageert, komt iemand kijken. Een nadeel is dat u altijd in de buurt moet zijn van het apparaat, dat bijvoorbeeld aan de muur is bevestigd. Ook zijn er alarmsystemen met sensoren. Die registreren uw bewegingen en detecteren afwijkend gedrag. Als u bijvoorbeeld op de grond ligt, of als u een uur op de badkamer blijft, geeft het systeem een seintje aan de receptie of de zorg. Dan wordt via de intercom gecheckt of het goed gaat. Zo nodig komt iemand kijken.

Onderweg

Er zijn ook personenalarmen die u altijd bij u draagt, ook als u de deur uit gaat. Die zijn er in verschillende vormen. Er zijn smartwatches (horloges), alarmknoppen die u in uw zak kunt stoppen of om uw hals kunt dragen, en zendertjes die om de broekriem worden geschoven. Al deze mobiele alarmsystemen hebben een SOS-knop waar u op kunt drukken als u hulp nodig heeft. U staat dan direct via een speakertje in contact met een meldkamer of met een familielid, buur of mantelzorger

Ook als u geen medische reden heeft, kan personenalarmering prettig zijn

die u verder kan helpen. Sommige van deze apparaatjes hebben ook automatische valdetectie: als het apparaatje een snelle duikeling maakt, wordt het alarm geactiveerd. Nadeel hiervan kan zijn dat de valdetectie ook in werking kan treden als u uw jas laat vallen waar het apparaatje in zit. Bij veel apparaten kan de valdetectie-functie (tijdelijk) worden uitgeschakeld. Een andere handige functie van deze mobiele apparaten is dat ze zijn uitgerust met een GPS-tracker. Dat betekent dat uw locatie zichtbaar is voor degene die u wil komen helpen.

Wie komt helpen?

Het ligt aan uw persoonlijke situatie en het gekozen alarmsysteem wie er reageert als u hulp nodig heeft. Woont u in een zorginstelling of seniorencomplex, dan zal meestal de receptie of het zorgpersoneel reageren op uw SOS-oproep. Woont u zelfstandig en heeft u een mobiele alarmknop of zelf een alarmsysteem met SOS-functie in huis laten installeren? Dan kunt u een abonnement nemen op een alarmcentrale die 24 uur per dag paraat staat om uw noodoproep te ontvangen. De meldkamer schakelt vervolgens vooraf aangemelde familie, burens of mantelzorgers in als u hulp nodig heeft. En natuurlijk professionele hulpverleners. Er zijn ook alarmcentrales met een sleutelservice. U heeft dan de sleutel van uw woning afgegeven en degene die het alarm opvolgt kan, zonder de deur te forceren, bij u binnenkomen. U kunt er ook voor kiezen om de SOS-oproep niet via een alarmcentrale maar direct bij familie, burens of mantelzorgers binnen te laten komen. Meestal worden drie mensen die u heeft aangemeld direct gealarmeerd in geval van nood.

Vergoeding

Als u een personenalarmering nodig

heeft vanwege een medische indicatie, dan krijgt u de kosten van de aanschaf van het apparaat (deels) vergoed door uw zorgverzekering. De vergoedingen verschillen per zorgverzekeraar. Hiervoor heeft u wel een brief nodig van uw huisarts. Een abonnement op een alarmcentrale wordt niet vergoed. Heeft u geen medische indicatie maar wilt u om sociale redenen een alarmsysteem, dan wordt dit niet vergoed door de zorgverzekering. Wel vergoeden sommige gemeenten (een deel van) de kosten via de Wmo. Maar ook dat verschilt per gemeente.

Advies

Wilt u een persoonlijk advies over welk type personenalarmering het best past bij uw situatie? Thuiszorginstellingen kunnen u adviseren. Ook kan een ergotherapeut naar uw specifieke situatie kijken en met u bepalen welk systeem het best bij u past. Let ook op de prijs. Niet alleen op de aanschafprijs van het apparaat zelf, maar ook op eventuele maandelijkse abonnementskosten voor de meldkamer. Ook komen er bij sommige apparaten extra kosten bij voor een verbinding met internet of GSM-netwerk, terwijl andere (gratis) verbinding maken met internet via uw eigen mobiel. ■

Ons ledenvoordeel personenalarmering

Op www.onsledenvoordeel.nl vindt u verschillende aantrekkelijke aanbiedingen en kortingen op personenalarmeringen. U kunt kiezen uit diverse horloges en alarmknoppen, allemaal uitgerust met GPS-tracking en een SOS-noodknop. Sommige hebben ook een ingebouwde valdetectie. Prijzen variëren van € 99,95 tot € 189,99. Een abonnement op een meldkamer is optioneel.

Woningalarm met een SOS-noodknop

Alarmknop met GPS-tracking en een SOS-noodknop

Horloge met GPS-tracking en een SOS-noodknop

**Jan Verheijen (82)
uit Neerkant:**

‘Als kind raakte ik al betoverd door de kerststal’

Kerstmis is voor Jan Verheijen niet compleet zonder zijn rijkelijk opgetuigde kerststal. Begin december haalt hij alles van zolder om in zijn woonkamer die fijne sfeer van licht en vrede op te bouwen. Compleet met twee bomen, veel mos en authentieke beelden.

‘Als jong kind raakte ik betoverd door de mooie kerststal in onze kerk. Vanaf dat moment heb ik thuis altijd een grote, eigen kerststal gemaakt. Mijn vader begon ze na zijn pensioen zelf te timmeren van berkenhout en stro. Ik heb dat na zijn overlijden 25 jaar lang voortgezet. Op die manier heb ik vele mensen verblijd met een prachtige stal inclusief kerstgroep. Vroeger hadden we niet veel en maakten we alles van natuurlijke materialen. Nog steeds ga ik tijdig op pad om spullen te verzamelen. Tot mijn verdriet verdwijnt de traditie langzaam uit de huizen, maar oudere mensen hechten gelukkig nog veel waarde aan een mooie kerststal. Vroeger gingen we zelfs de buurt in om bij elkaar de kerststal te bekijken. Kerstmis is speciaal en brengt mensen samen. Ik hoop dat dat voor altijd zo blijft.’ ■

WONEN IN EEN WOONGEMEENSCHAP HOE PAK JE ZOIETS AAN?

Vijf jaar geleden ruilden Gabriëlle Verbeek en Paul van Rossum hun eengezinswoning in de regio Utrecht in voor een appartement in een vijftigplus-woongemeenschap in Den Bosch: *De Oosterburen*. Samen met de medebewoners konden ze hun nieuwe woonplek naar eigen wens vormgeven. Een spannend en leerzaam traject, waar KBO'ers Leo Bisschops en Els van Daal alles van willen weten.

Het is er gezellig en veilig. Het is levensloopbestendig. En je ontmoet er gelijkgestemden met wie je samen kunt optrekken in het ontwikkelen, opzetten en draaiende houden van je woonplek. Geen wonder dat steeds meer vijftigplussers kiezen voor een woongemeenschap.

Warme, sociale omgeving

Toen hun kinderen al een tijd het huis uit waren, begon het te kriebelen bij Gabriëlle Verbeek (64) en Paul van Rossum (71). ‘Bij ons in de straat zagen we veel echtparen die alleen achterbleven als de kinderen het huis uit waren’, vertelt Van Rossum. ‘Die zaten in een huis dat veel te groot was voor hun tweeën. Als een van de twee overleed, bleef de ander alleen achter. Die was dan soms niet meer in staat om te verhuizen. Dat was ons schrikbeeld; dat wilden wij niet. Om die reden begonnen wij over een woongemeenschap na te denken. De hulp die je elkaar daar kunt geven als het nodig is, leek ons ook prettig.’ Verbeek is sinds 2016 voorzitter van de Landelijke Vereniging voor Gemeenschappelijk Wonen voor Vijftigplussers (LVGO), dus ze wist de weg al snel te vinden. ‘Ik heb bovendien lang in de ouderenzorg gewerkt’, vertelt ze. ‘Zo weet ik hoe belangrijk het is om een warme, sociale omgeving te hebben. Ouderen in Nederland vereenzamen vaak vanaf hun tachtigste. Dat wilde ik ons niet aandoen.’

Tijdig nadenken

In de gemeenschappelijke ruimte van woongemeenschap *De Oosterburen* zitten

ze met z'n vieren aan de koffie. ‘Bij KBO-Brabant vinden we het belangrijk dat senioren tijdig nadenken over wat de huidige demografische ontwikkelingen en ontwikkelingen in de zorg betekenen voor hun leven en woonsituatie’, zegt Leo Bisschops, voorzitter van KBO-Brabant. ‘En dat ze nadenken over de vraag hoe ze hun toekomstige zorgvragen zoveel mogelijk binnen eigen kring kunnen oplossen. Er gebeurt al heel wat op dat vlak. Groepsprojecten als de *Knarrenhof* zijn daar voorbeelden van. We kijken wat we van die goede voorbeelden kunnen leren en hoe we lopende processen kunnen versnellen met de ervaringen die we tegenkomen.’

Medewerking van de gemeente

‘Wij hebben ons vooraf goed georiënteerd’, vertelt Van Rossum. ‘Het is altijd goed om te kunnen kiezen uit meer dan één optie en dus op verschillende plekken te gaan kijken. We hebben ook meegedraaid in een ander project. Dat heeft het niet gered, onder meer door de hoge prijs die de gemeente vroeg.’ De medewerking van de gemeente is een belangrijke succesfactor, weet het echtpaar inmiddels. ‘Heb je die niet, dan wordt het een traag en stroperig proces’, aldus Verbeek. ‘Toen de oude voetbalvelden van FC Den Bosch vrijkwamen, is het gedeelte waar wij nu wonen door toedoen van een wethouder ruimtelijke ordening beschikbaar gesteld aan samenbouwers. Daar hadden we geluk mee.’ Daarna is het snel gegaan. Verbeek: ‘Ons project was een burgerinitiatief; niet van projectontwikkelaars. We hebben het echt met elkaar gedaan. We hebben zelf alle beslissingen genomen. Dat werkt toch het best.’

Krachten en talenten

Els van Daal, projectleider wonen en zorg bij KBO-Brabant, is benieuwd naar »

MEER WETEN?
KBO-Brabant en LVGO willen hun kennis en ervaringen delen om zo meer woongemeenschappen voor senioren van de grond te krijgen. Wilt u aan de slag met een eigen woongemeenschap voor vijftigplussers? De ervaringen met gemeenschappelijk wonen en praktische tips en brochures zijn te verkrijgen via www.lvgo.nl of via www.lvgo.nl/starters/gemeenschappelijk-wonen-iets-voor-mij/

nog andere succesfactoren voor het opzetten van een woongemeenschap voor vijftigplussers. Van Rossum antwoordt: 'Een heel belangrijke factor: de mensen die het uiteindelijk gaan doen. Je moet er een paar bij hebben die de kar trekken. Mensen met energie en inspiratie; die dingen écht oppakken. Gelukkig hadden wij die. Belangrijk is ook om goed te kijken naar de krachten en talenten van de mensen die meedoen. Die kan je vervolgens inzetten tijdens het project. De een heeft een PR-bureau, de ander werkte jaren in de ICT, en weer een ander is goed met kleur. Maak zoveel mogelijk gebruik van de talenten die aanwezig zijn, en huur niet alles in.'

Compromis

Volgens Verbeek speelt er nog iets anders. 'Onze eigen woning hebben Paul en ik zelf ontworpen, samen met de architect. Maar deze gemeenschappelijke ruimte is ontworpen met de groep. De bereidheid om samen te werken is een heel belangrijke voorwaarde voor het slagen van een project zoals dit. Over een heleboel dingen beslis je samen.' Dat vindt Bisschops een spannende. 'Hoe zorg je bij zulke belangrijke beslissingen voor een compromis? En hoe voorkom je dat het eindresultaat een grijze, gemiddelde soep wordt?' Verbeek: 'Dat is lastig, maar je komt er wel uit. Voor de inrichting, het ontwerp van onder meer de tuin, en de keuze voor de stenen waarmee onze woongemeenschap gebouwd is, hebben wij de *CONSENT-methode* gebruikt. Daarmee luister je echt naar elkaars mening, en zo komt er uiteindelijk een keuze tot stand die door iedereen wordt gedragen.'

Alternatieven

'Hoe zit het met de mensen die al wat ouder zijn?', wil Van Daal weten. 'De mensen die misschien wat minder kracht en energie hebben, maar die toch graag iets

gemeenschappelijks willen? Kunnen die meedraaien in zo'n project? Leeftijd is maar een getal, vindt Verbeek. 'Als jij op je vijfenzeventigste de kans ziet om mee te doen aan een project zoals dit en je hebt er de energie voor, dan is het helemaal niet gezegd dat het niet lukt.' Tegelijkertijd kan ze zich voorstellen dat niet iedereen de fut heeft voor zo'n toch wel langdurig traject. 'Ik denk dat je in dat geval beter naar een alternatief kunt zoeken. Kijk bijvoorbeeld eens naar de mogelijkheden om in bestaande bouw een ontmoetingsruimte te creëren. Ik ken voorbeelden van bewoners die met elkaar een leegstaand appartement in hun flatgebouw huren, en dat hebben omgetoverd tot gemeenschappelijke ruimte. Als groep beheren zij die ruimte nu samen. De subsidieregeling voor gemeenschappelijke ruimten kan daar overigens goed bij helpen. En als LVGO willen wij graag ondersteunen bij dat soort trajecten.'

Actieve deeleconomie

Tot slot zijn de KBO'ers benieuwd wat de woongemeenschap Verbeek en Van Rossum brengt. 'Veel gezelligheid, verbinding en contact met gelijkgestemden', zegt Van Rossum. Verbeek vult aan: 'Maar ook samen leuke dingen doen, bijvoorbeeld in de tuin werken, een klusjesdag organiseren. Of exposities van lokale kunstenaars organiseren in de gemeenschappelijke ruimte. Daarnaast hebben we een actieve deeleconomie. De hele keuken van onze gemeenschappelijke ruimte staat vol spullen van iedereen, die gedeeld en geleend worden. Geweldig toch?' ■

Boeken, films, uitstapjes en andere interessante dingen

KERST IN DE VLEUT

Jozef, Maria, het kindje Jezus, een engel, een paar herders, drie wijzen en wat dieren: de gebruikelijke bewoners van een kerststal. In de Vleut, buurtschap van Best, zijn ze rond kerst in alle soorten en maten te bewonderen. Langs een ongeveer 7 kilometer lange kerststallenroute kunt u de creaties van de buurtbewoners bewonderen. Startpunt van deze fiets- of wandeltocht is een levensgrote kerststal in het centrum, bij het Mariakapelletje en 'de herberg', waar u terecht kunt voor een warme chocomel of glühwein. De stalletjes langs de route – die allemaal bij bewoners in de voortuin of achter een raam staan – zijn sfeervol verlicht tussen 16.00 en 22.30 uur. De route is bewegwijzerd en is daarnaast prima te volgen met de app *Routes in het Groene Woud*. Komt dat zien!

Kerst in de Vleut, van zondag 19 december 2021 tot en met donderdag 6 januari 2022. De grote kerststal is dagelijks open van 9.00 tot 22.00 uur. De route kunt u elke dag lopen of fietsen. **Meer informatie:** www.kerstindevleut.nl

OPROEP

Heeft u een mooi boek gelezen, een indrukwekkende tentoonstelling bezocht of een andere leuke uitstap gemaakt? Wij zijn benieuwd! Stuur uw tips naar de redactie van *Ons*: ons@kbo-brabant.nl

WIJSHEID

'De herfst is de lente van de winter'

HENRI DE TOULOUSE-LAUTREC (1864-1901)

Frans kunstschilder en graficus

Prentenboek van een vuurmeester

Een prentenboek vol symboliek, een zorgzame vader in de

hoofdrol. Geen woorden, alleen illustraties met vuur gebrand op hout. De illustraties kunnen worden ingekleurd en op de pagina's ernaast kan een eigen verhaal bij de illustratie worden geschreven. Dat is *Het Kerstfeest van de Timmerman* van André Bikker. In 21 prenten komt Bikkers passie voor verhalen, vaderschap, kinderen en Jezus samen. 'Mijn droom is dat de kinderen van de wereld, niet gehinderd door taal, cultuur of geloof, de verhalen van de Timmerman gaan zien en horen', aldus de maker.

Het Kerstfeest van de Timmerman, André Bikker, ISBN/EAN: 9789082951615, € 14,95, te koop via www.gravuur.nl

Hooggeëerd publiek...!

Met de familie naar het wintercircus?

Dat kan! Acrobaten, dieren, jongleurs en natuurlijk de grappigste clowns: ze zijn allemaal te zien bij het echte Brabantse Wintercircus Pallasso in 's-Hertogenbosch. De wervelende, betoverende show vol spanning, sensatie en humor brengt u in winterse sferen. Niet in de laatste plaats door de nostalgische setting met poëtische sfeer... Een uitje voor jong en oud.

Wintercircus Pallasso, Victorialaan 10 te 's-Hertogenbosch. Van vrijdag 17 december tot en met zondag 9 januari 2022, verschillende tijdstippen. **Entree:** vanaf € 30,- per volwassene en € 25,- per kind.

Meer informatie: www.wintercircuspallasso.nl

Vogels spotten

Laat u verrassen door het krachtige volume van het winterkoninkje. Luister hoe het brutale roodborstje klinkt als een klaterend watervalletje. En leer het geluid van de tjiftjaf, de boomklever en de zanglijster kennen. Dat kan elke tweede zaterdag van de maand tijdens de vogelwandeling van IVN Bergeijk-Eersel. De gidsen nemen u mee door een mooi gebied vlak bij het Schut en de Liskes en leren u alles over de gevleugelde bewoners ervan.

Vertrek: elke tweede zaterdag van de maand, 08.00 uur. **Locatie:** ter hoogte van Bredasedijk 60 te Bergeijk. **Afstand:** ongeveer 4 kilometer. **Tip:** trek stevige schoenen aan en neem een verrekijker mee! **Meer informatie:** Koos Slenders, 06 53 62 89 25 of info.ivnbe@gmail.com

Neo-Byzantijnse kerk

Corné Dijkmans attendeerde Ons op de Sint Jan de Doper te Waalwijk, waar hij vrijwilliger is: 'Een bezoek aan deze prachtige, grootste Neo-Byzantijnse kerk van Nederland is de moeite waard. De kerk heeft een boeiende geschiedenis en een voor Nederland unieke bouwstijl. De Sint Jan de Doper doet Oosters aan met zijn vrijstaande ranke klokkentoren en negentien koperen koepels.' Ook het interieur van de kerk is indrukwekkend, met onder meer de expressieve kruisweg van kunstenaar Charles Eyck, de prachtige glas-in-loodramen van Willem Wiegman en de prachtige eikenhouten biechtstoelen. De kerk is onderdeel van het Grootste Museum van Nederland: 17 unieke gebedshuizen door heel Nederland. Sint Jan de Doper, Sint Jansplein 2 te Waalwijk. **Open:** woensdag tot en met zondag van 13.30 tot 16.30 uur. **Toegang en audiotour:** gratis. Rondleidingen op afspraak. **Meer informatie:** www.vriendensintjanwaalwijk.nl

'De schommel in de speeltuin wiegt langzaam heen en weer, kent toppen en kent dalen die zich eindeloos herhalen'

Uit: *Avondreis* van Boudewijn de Groot. Dit nummer staat op *Even weg* (2018), het zestiende studio-album van de zanger die 55 jaar geleden debuteerde

Oudemannenhuis

Het gebouw van het Stedelijk Museum Breda is het oudste hotel van de stad. In een deel daarvan kwam later een Oudemannenhuis. Dat ziet u nu nog aan de twee beelden boven de toegangspoort van het museum: de zeventiende-eeuwse oude mannen Geert en Thijs. De familie van beeldend kunstenaar Marenne Welten woonde generaties lang aan de Pasbaan in Breda. Haar tante - inmiddels in de negentig - herinnert zich nog goed hoe de bewoners van het Oudemannenhuis voor het pand zaten. Welten neemt een duik in de geschiedenis van het pand en zijn bewoners. Ze laat zich erdoor inspireren voor nieuwe schilderijen, tekeningen en collages. Die brengen, samen met archiefstukken en religieuze objecten, het Oudemannenhuis opnieuw tot leven in de tentoonstelling *House of Men*.

Marenne Welten – House of Men. Stedelijk Museum Breda, Boschstraat 22 te Breda. Van zaterdag 20 november 2021 tot en met zondag 1 mei 2022. **Open:** dinsdag tot en met vrijdag van 11.00 tot 17.00 uur, zaterdag en zondag van 10.00 tot 17.00 uur. **Entree:** € 12,50. **Meer informatie:** www.stedelijkmuseumbreda.nl

Deze rubriek gaat over onze rechten en plichten en over notariële zaken, beschreven aan de hand van een concreet voorbeeld. Deze keer: hoe zorgt u ervoor dat u de financiële steun krijgt waar u recht op hebt om langer thuis te kunnen blijven wonen?

Uw eigen situatie kan anders zijn dan dit voorbeeld. Leg uw vragen voor aan een notaris of juridisch adviseur.

Oproep!

Heeft u een financiële of notariële kwestie die u aan de *juridische helpdesk* wilt voorleggen? E-mail uw vraag en telefoonnummer o.v.v. Juridische helpdesk naar ons@kbo-brabant.nl of per post naar KBO-Brabant, t.a.v. Juridische helpdesk, Postbus 3240, 5203 DE 's-Hertogenbosch of bel ons kantoor: (073) 644 40 66.

De notarissen van onze juridische helpdesk houden elke 2^e en 4^e dinsdag van de maand van 10.00-12.00 uur een (gratis) telefonisch spreekuur. Bel met uw vragen voor de notaris naar: (073) 30 36 446.

Weigert gemeente Wmo-vergoeding? Schakel hulp in!

Wie aanpassingen nodig heeft om langer thuis te wonen, heeft recht op hulp van de gemeente, ook financieel. Om kosten te besparen, houden gemeenten zich soms niet aan de wet, ziet Bert van 't Laar van de juridische helpdesk.

Mevrouw Smolders kan na een heupoperatie niet meer traplopen. Met haar man schaft ze een traplift aan. Na de aankoop vragen ze de gemeente om een vergoeding, maar die geeft nul op het rekest. Is dat terecht?

Een moeilijke situatie', reageert Bert van 't Laar, oud-bestuursrechter en lid van de juridische helpdesk van KBO-Brabant. 'De gemeente mag inderdaad eisen dat mensen eerst overleggen voor ze een hulpmiddel aanschaffen, maar het kan lang duren voordat zo'n overleg plaatsvindt. De wettelijke termijn voor een keukentafelgesprek is acht weken, maar in de praktijk is het snel drie tot zes maanden. Al die tijd had mevrouw Smolders dan op een bed in de woonkamer moeten slapen, terwijl een trapliftenfirma zo'n traplift wel binnen een paar dagen wil installeren. Met hun lange wachttijd duwen gemeenten mensen in feite dus in een fuik: "U hebt het zelf geregeld, dus moet u zelf betalen." Van 't Laar ziet hetzelfde gebeuren bij andere Wmo-zaken. 'Als mensen verhuizen naar een nieuwe woning om langer zelfstandig te kunnen blijven wonen

en daarbij één ding willen aanpassen - bijvoorbeeld een douche met lagere instap - zegt de gemeente vrijwel altijd: "U had langer door moeten zoeken naar een geschiktere woning." Maar in de huidige markt is het vinden van een woning die voor 100 procent geschikt is, een utopie.' 'Tegen mensen die in hun huidige huis aanpassingen willen doen om er te kunnen blijven wonen, zeggen gemeenten soms: "Dat is te duur, gaat u maar verhuizen." Vaak is er echter niet binnen een halfjaar een geschikte woning te vinden en is verhuizen dus geen optie.'

Deskundige hulp

Van 't Laar ziet dat veel gemeenten zich niet houden aan de wet en tegelijk burgers er maar al te graag op wijzen als die een foutje in een procedure maken. 'Gemeenten sturen mensen het bos in. De regels zijn complex; daarom is het aan te bevelen hier niet zelf mee aan de slag te gaan, maar zo snel mogelijk contact op te nemen met de juridische helpdesk van KBO-Brabant om de kansen in te schatten op een Wmo-vergoeding.' ■

RISICO'S ERVAREN IN VENLO

• Ervaar de gevaren van phishing

• Uitleg over brandgevaarlijke situaties

Weet u wanneer u 112 mag bellen? Of hoe u een frituurpan moet blussen? En herkent u phishing mails? Uiteenlopende onderwerpen met één gemeenschappelijke factor: veiligheid. En dát is het centrale thema in de Risk Factory Limburg-Noord, waar bezoekers zelf kunnen ervaren hoe te handelen in risicovolle situaties. Enkele leden van het bestuur van KBO Liessel krijgen een rondleiding.

In een groot loods-achtig onderkomen in Venlo zit een van de twee, binnenkort drie, Nederlandse Risk Factory's: een belevingscentrum dat draait om veiligheid en gezondheid. Er zijn twee doelgroepen: kinderen van groep 8 en senioren. Vandaag brengen leden van het bestuur van KBO Liessel een bezoek aan de Factory. 'We wonen weliswaar in Brabant, maar we hoeven maar 20 minuten te rijden om hier te komen', vertelt secretaris Joke van der Tol. Even later sluiten ook Louise Schneider en Barry Peeters aan, van Veiligheidsregio Midden en West Brabant. Zij zijn vandaag hier om inspiratie op te doen: op 1 maart 2022 opent een Risk Factory in Geertruidenberg, waarvan Barry de coördinator is en Louise programmamanager.

Dorp

In een grote ontvangstzaal horen we van Jim Caris, de coördinator van de Limburgse Risk Factory, hoe het programma eruitziet. We gaan een aantal scenario's rondom veiligheidsthema's ervaren. Onder begeleiding van Harry de Ridder en Harrie Klein - beiden vrijwilliger bij de Risk Factory - lopen we door twee klapdeuren

een grote hal in die iets weg heeft van een dorp. We betreden een gebouw voor het eerste scenario: online veiligheid. Er staan computers en iedereen mag plaatsnemen achter een beeldscherm. 'We gaan een spel spelen', vertelt Harrie. In een realistisch nagebootste Marktplaats-achtige situatie ervaren we hoe je online opgelicht kunt worden. Als iedereen het spel heeft gespeeld, start Harry een film waarin een politieagent vertelt dat je argwanend moet zijn als je van een potentiële koper of verkoper op een platform als Marktplaats het verzoek krijgt 1 cent over te maken. 'Zo'n betaallink kan er bedrieglijk echt uitzien. Maar let op: als je die gebruikt, kunnen criminelen met je bankrekening aan de haal. Ga daar dus nooit op in.'

Checken

In een volgend spel draait het om phishing: valse mails of berichten die oplichters versturen om mensen te misleiden. Zij proberen bijvoorbeeld persoonlijke gegevens te verkrijgen, waarmee ze vervolgens kunnen inbreken op de bankrekeningen van hun slachtoffers. Harry tipt: 'Als u twijfelt aan de echtheid van een e-mail, kijk dan altijd naar het e-mailadres waarvan het bericht afkomstig is. En wees alert op spelfouten: als die in de e-mail staan, is de kans groot dat het om phishing gaat. Maar soms zijn phishing e-mails nauwelijks van echte e-mails te onderscheiden. Als u het niet vertrouwt, neem dan contact op met de afzender - bijvoorbeeld uw bank - en check of hij de bewuste e-mail inderdaad gestuurd heeft.' Een ander voorbeeld van phishing is WhatsApp-fraude. Harrie vertelt over iemand uit zijn nabije omgeving die daar onlangs het slachtoffer van is geworden. 'Zij werd geappt door - zogenaamd - haar dochter, wier telefoon bijna leeg was en die dringend geld nodig had. Of haar moeder dat even kon betalen. De moeder >>

DE RISK FACTORY

De Risk Factory is een veiligheidseducatiecentrum waar basisschoolleerlingen en senioren veiligheidsbewuster worden. In nagebootste praktijksituaties - interactieve scenario's - ervaren ze onveiligheid en leren ze hoe ze moeten handelen. Er is al een Risk Factory in Venlo en in Enschede. Uiterlijk 1 maart 2022 krijgt ook de provincie Noord-Brabant een Risk Factory, namelijk in Geertruidenberg. Een bezoek aan de Risk Factory duurt ongeveer tweeënhalf uur, waarbij u wordt rondgeleid door twee vrijwilligers. De Risk Factory Limburg-Noord werkt samen met vele partners, onder meer de politie, GGD, brandweer, ambulancezorg. Zij zijn medeverantwoordelijk voor de inhoud van de scenario's, helpen bij de werving van vrijwilligers, en leveren materialen zoals uniformen en voertuigen.

Kijk voor meer informatie over de Risk Factory in Venlo op: www.riskfactorylimburgnoord.nl, voor de Risk Factory in Enschede op: www.riskfactorytwente.nl, en voor de Risk Factory in Geertruidenberg op: www.riskfactorymwb.nl

deed dat, omdat ze dacht dat haar dochter in de problemen zat. Resultaat: ze is haar geld kwijt. Dit soort situaties zijn zo geraffineerd... Omdat je ongerust bent, maak je geld over. Maar wat deze vrouw eigenlijk had moeten doen: haar dochter bellen! Om te checken of zij inderdaad geappt had.'

Waar belt u vandaan?

Na een korte koffiepauze is het tijd voor een scenario over 112-meldingen. We gaan op het 'dorpsplein' een gebouw in. Harry start een video: *Welkom in de meldkamer*. Het geluid hapert en Harry en Harrie verdiepen zich in het probleem. Ondertussen grapt Gerard Hendriks, penningmeester van KBO Liessel: 'De energierekening betalen: dat wil weleens helpen!' Het geluid werkt al snel weer en op de film legt een medewerker van de 112-meldkamer uit dat alle meldingen binnenkomen in Driebergen. Van daaruit word je als beller doorgeschakeld naar de juiste hulpdienst in de regio waar je je bevindt: politie, ambulance of brandweer. Ger Meulendijks, oud-secretaris van KBO Liessel, en Joke mogen het in de praktijk proberen. Aan de hand van een fictieve calamiteit bellen ze 112. Via de speaker van de telefoon horen we de medewerker van de meldkamer - in werkelijkheid iemand van de Risk Factory - vragen stellen. Harry vindt dat Ger en Joke het heel erg goed hebben gedaan. Hij vat samen wat het belangrijkste is als je 112 belt: 'Rustig blijven, goed luisteren, en precies antwoord geven op de vragen van de 112-medewerker.'

In Case of Emergency

Op het scherm verschijnt de term 'ICE-contacten'. Of we weten wat dat zijn, vraagt Harry. Jan Mennen, de voorzitter van KBO Liessel, weet het: 'Dat zijn de contacten in je mobiele telefoon die gebeld moeten worden in geval van nood.' 'Dat klopt', zegt Harrie. Hij demonstreert op zijn eigen telefoon hoe het werkt. 'Kijk, ik zet mijn telefoon uit. Als

ik hem weer aanzet, is hij vergrendeld. Hij doet dan niks. Maar je kan wél op *Noodgeval* klikken. Als je dat doet, verschijnt de knop *Medische ID*. Als hulpdiensten daar op klikken, kunnen ze zien wie mijn ICE-contactpersonen zijn en hen bellen.' Dat vinden de KBO'ers een mooie tip. Ze zijn benieuwd hoe ze dat in hun telefoon kunnen invoeren. Harrie legt uit dat ze even op YouTube moeten kijken: daar staan instructievideo's waar ze goed mee uit de voeten zullen kunnen. Maria de Ruijter, de vrouw van voorzitter Jan, zegt: 'Wat een goede tip, daar ga ik naar op zoek.'

Rook!

Het laatste scenario draait om brandveiligheid. In een appartement gaan we op zoek naar brandgevaarlijke situaties. En we zien en ervaren hoe te handelen bij een vlam in de pan. Ook bespreken we hoe je moet handelen bij een woningbrand. Harry: 'Als het brandalarm in je huis afgaat, ga je direct naar buiten. Je moet dus niet eerst gaan kijken waar er brand is. Eenmaal buiten bel je de brandweer.' Harry benadrukt dat iedereen thuis eigenlijk een soort vluchtplan moet hebben. 'Dat hoeft geen boekwerk te zijn, maar bespreek het gewoon eens met je partner. En hang een vluchtsleutel op een centrale plek. 's Nachts doe je je deuren op slot en als het goed is steken er geen sleutels in de sloten. Zo'n vluchtsleutel voorkomt dat je bij brand eerst op zoek moet naar een sleutel om buiten te komen.' Nu we alle scenario's hebben beleefd, sluiten we in de ontvangsthal centraal af onder begeleiding van Jim Caris. Of de KBO'ers vandaag wat geleerd hebben? 'Zeker!', klinkt het in koor. 'Niet alles was nieuw, maar als het om veiligheid gaat, is herhaling ook heel goed', zo besluit Joke. ■

Oproep plaatsen?

Bent u op zoek naar een maatje? U kunt uw oproep sturen naar KBO-Brabant o.v.v. 'Contactoproep Ons'. Vermeld uw adres, telefoonnummer en e-mailadres. Een oproep plaatsen kost € 15,-. Als er meer oproepen zijn dan ruimte in dit blad, dan leggen we een wachtlijst aan.

BR.O.NR. 12.001/21 Ik ben een actieve, spontane weduwe van 71 jaar uit Noord-Brabant, vlak bij Breda. Mijn passies zijn fietsen, terrasje, vakantie, uit eten gaan en wandelen. Zou graag een latrelatie hebben om in het weekend samen gezellige dingen te ondernemen.

BR.O.NR. 12.002/21 Ik ben Piet, een 81-jarige weduwnaar, nog goed actief en ik woon in de buurt van Breda-Oosterhout. Ik ben op zoek naar een leuke, vlotte vrouw van 75-82 jaar, voor vriendschap, maatje, latrelatie en wat er nog uit voort kan vloeien. Ik hou van natuur, zon, humor, uit eten, terrasje, mooie toeren maken met mijn oldtimer en ook reisjes zijn niet uitgesloten. Bij reactie zo mogelijk uw telefoonnummer en graag een foto.

Reageren?

Stuur uw bericht in een gesloten envelop naar KBO-Brabant en zet linksboven op de envelop: 'Reactie Contactoproep Ons' en het nummer van de oproep waarop u reageert.

Wij sturen uw envelop ongeopend door. Vermeld uw naam, adres of e-mailadres in uw reactie, zodat de ontvanger contact met u kan opnemen.

Adres

KBO-Brabant,
Postbus 3240, 5203 DE
's-Hertogenbosch of
[contactadvertentie@
kbo-brabant.nl](mailto:contactadvertentie@kbo-brabant.nl)

Groet & Ontmoet

Mocht u uw oproep liever online plaatsen, dan kunt u dat doen op Groet & Ontmoet op www.kbo-brabant.nl Groet & Ontmoet staat garant voor veel gezellige contacten!

Is uw oproep geplaatst?

Vergeet u niet om altijd een reactie te sturen, óók aan de mensen met reacties waar u verder niet op in wenst te gaan? Het is maar een kleine moeite en het wordt heel erg op prijs gesteld!

BR.O.NR. 12.003/21 Alleenstaande man, 80 jaar, zou graag in contact komen met een gezellige vrouw om samen nog van het leven te genieten. Ik fiets graag, en hou ervan om gewoon samen thuis te genieten. Ik woon zelfstandig in een huis met een tuin. Ik hoop een fijn maatje tegen te komen. Laat je wat van je horen? Reacties liefst uit omgeving Tilburg.

BR.O.NR. 12.004/21 Weduwe, 80 jaar (al zie je dat niet aan mij), goed verzorgd. Ik zou graag in contact komen met een man die, net als ik, graag uit eten gaat, mooie restaurantjes wil uitproberen en leuke plaatsen bezoeken, terrasje pakken, kortom: eropuit gaan. Laat wat van je horen, ik reageer op je bericht. Omgeving Made, Geertruidenberg, Breda zou fijn zijn.

BR.O.NR. 12.005/21 Soms heb je een ander hart nodig waar je tegen kunt zeggen dat het ook weleens fijn is om alleen te zijn. Maar gezelligheid en genieten deel ik (actieve dame) toch graag met een lieve man. Vind je een museumbezoek, een concert, een wandeling in de natuur, een reisje, een vorkje bij ondergaande zon mogelijkheden om extra te genieten? Maar voel je je ook tevreden thuis met een goed boek en een kaarsje? Dan hebben wij veel gemeen. Waarschijnlijk is het dan prettig om eens met elkaar kennis te maken. Wie weet wat we samen nog allemaal kunnen beleven.

BR.O.NR. 12.006/21 Weduwnaar, 76 jaar, niet-rokend en -drinkend en in bezit van een auto, wonend in omgeving O13 in een gelijkvloerse woning met een tuin, wil graag contact met een lieve, eerlijke vrouw om te kijken wat het leven nog brengt. Graag in dezelfde leeftijdsklasse. Een kleine beperking is geen probleem, ben ook wat slecht ter been. Wil je ook doorgaan met je leven en spreekt dit je aan, reageer dan.

Stroom en gas blijvend voordelig én groen

U herkent het ongetwijfeld. De talloze energieleveranciers die u met tijdelijke kortingen, welkomstcadeaus of andere lokkertjes verleiden om klant te blijven of over te stappen. Samen met onze vaste partner Energiebesteding hebben we enkele jaren geleden de regie in eigen hand genomen en houden we het voor onze leden blijvend voordelig én met succes. Al duizenden leden hebben geen omkijken meer naar hun energiezaken en profiteren van Ons Energievoordeel.

Ja, ik wil weten wat ik kan besparen...

Bel KBO-klantenservice (085) 486 33 63. Of ga naar www.onsledenvoordeel.nl/energie

De beste winterdeals

Behaaglijk warm, met minder gasverbruik, in een schoon huis naar uw favoriete muziek luisteren. Deze ledenaanbiedingen maken het mogelijk. Ook leuk om als cadeau te geven. Alle producten worden thuis geleverd met €6,95 verzendkosten en 2 jaar fabrieksgarantie! U betaalt veilig via iDEAL of bankoverschrijving.

Energiezuinige elektrische kachel

First Austria FA-5565-1

- Bespaar op uw gasverbruik!
- Verwarmt ruimtes tot 30m²
- Vermogen 2000 Watt
- Sneller verwarmingsproces door ingebouwde ventilator
- Instelbare timer en thermostaat functie
- Kantelbeveiliging en oververhitting beveiliging
- Afstandsbediening
- Afmetingen (lxbxh): 17x13x41 (gewicht 3,2 kg)

Van € 119,95 voor **€ 59,95**

Retrolook compleet muziek-apparaat

Lenco TCD-2570

- Platen-, CD- cassettespeler
- Radio DAB+ en FM
- Bluetooth om muziek te streamen
- USB aansluiting om uw vinyl platen en CD's te coderen
- Hoofdtelefoonaansluiting
- 3 snelheden platenspeler: 33/45/78
- 2 ingebouwde speakers
- Uitgangsvermogen: 2 x 4.5 Watts (RMS)
- MDF houten behuizing
- Inclusief afstandsbediening

Van € 299,95 voor **€ 179,95**

Draadloze stofzuiger & kruimeldief

TurboTronic IQ8

- Krachtige cycloonmotor
- Geen stofzuigerzakken nodig
- HEPA-filter
- Licht van gewicht, makkelijk in gebruik
- Eenvoudig opladen, tot 45 minuten gebruik
- Borstelkop met led-verlichting
- Veel handige accessoires
- Werkt ook als kruimeldief
- Verkrijgbaar in 3 kleuren

Van € 249,95 voor **€ 129,95**

VOOR UITGEBREIDE INFORMATIE & BESTELLEN GA NAAR WWW.ONSLEDENVOORDEEL.NL

of bel (085) 486 33 63. In de webshop van Ons Ledenvoordeel vindt u nog veel meer aantrekkelijke ledenvoordelen van KBO-Brabant.

In elke editie van **Ons** maakt u kans op een leuke prijs. Los de puzzel op, stuur uw oplossing naar de redactie en win het prentenboek **Het kerstfeest van de Timmerman**.

Stuur de oplossing van de puzzel, uw naam, adres en telefoonnummer vóór 17 december 2021 naar: Redactie **Ons**, Postbus 3240, 5203 DE 's-Hertogenbosch. Of mail naar: **puzzelpagina@kbo-brabant.nl** Vermeld als onderwerp: 'puzzel **Ons** 12.

gordijnstang	▼	benarde situatie	▼	deel v.h. oog	▼16	opgeld	▼11	kloosterzuster	▼8
salaris		keuken-gerei	▼					inlich-tingen	
10	▶			land-streek	▶				
pl. in Gel-derland	▶		14	blunder		riv. in Oostenrijk	▶	17	
mineraal	▶					vinger-wijzing	▼		
erfelijke factor					4				oorlogs-schip
18	▶	6	riv. in Italië		ijspunt		voeg-woord	▶	
							voordat	▼	
ver-dienste		dagmars	▶		1			friszuur	3
		helden-dicht	▼						
13	▶					glorie	▶		
						een-zekere	▼		
model staan		gretig	▶	7				15	
		zangnoot	▼						
	▶	5						achter	▶
									9
Engelse titel	▶		12	schoen-vorm	▶	2			

1	2	3	4	5	6	7	8	—
---	---	---	---	---	---	---	---	---

9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
---	----	----	----	----	----	----	----	----	----

Winnaars puzzel **Ons** 10

De oplossing van de puzzel was: **moestuïneren**.

De winnaars van een cadeauboekje van **Toon Hermans** zijn:

- P. Belde,
- P. Borrenbergs,
- R. van Dongen,
- M. v. d. Elzen,
- N. van Erp,
- J. Lathouwers,
- H. van Loosen,
- E. van den Oever,
- E. Renne en
- A. Wagemans

Puzzel mee en win! Een van de vijf exemplaren van het prentenboek **Het kerstfeest van de Timmerman**

Het kerstfeest van de Timmerman is een prentenboek met een bijzonder kerstverhaal, weergegeven in 21 zoekprenten die met vuur zijn gebrand in houten panelen. De prenten vertellen een verhaal over geloof, hoop en liefde, dat geschikt is voor iedereen – ongeacht taal, cultuur of geloof.

Ze nodigen uit tot een gesprek over religie, tussen (groot)ouder en (klein)kind. Wilt u het verhaal zelf woorden geven, dan kan dat op

de pagina's naast de prenten. *Het kerstfeest van de Timmerman*, André Bikker, € 14,95, te bestellen via www.gravuur.nl/kerstfeest-van-de-timmerman